

SZAKDOLGOZAT

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vidékfejlesztési Agrármérnök Szak**

KÁPOLNÁSFALU HELYZETELEMZÉSE

Bálint Anna

Vidékfejlesztés Agrármérnök BSc

Belső konzulens: Dr. habil. Bali Lóránt
egyetemi docens
Készítette: **Bálint Anna**
Neptun kód: AGA5HL

Intézet: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Székelyudvarhely

2023

Tartalom

1. Bevezető	3
2. Kápolnásfalu általános bemutatása.....	5
3. Kápolnásfalu történelmi kialakulása napjainkig	6
4. Helyzetelemzés és értékelés	10
4.1. Természeti környezet	10
4.2. Településhálózat	12
4.3. Társadalom	12
4.4. Gazdaság.....	19
4.5. Infrastrukturális mutató	23
4.6. Épített környezet	24
5. Projektek.....	24
5.1. Testvértelepülések terén megvalósított projektek	24
5.2. Oktatás területén megvalósított projektek	25
5.3. Egyházi szempontból fontos projektek.....	27
6. S.W.O.T elemzés	29
7. Összegzés.....	34
Bibliográfia	37
Ábrajegyzék.....	38
Táblázatjegyzék	38

1. Bevezető

A 21. század közösségei olyan társadalmakat jelentenek, amelyek egyre inkább összetett és változó környezetben működnek. A globalizáció, az urbanizáció, a technológiai fejlődés, az éghajlatváltozás és más társadalmi-gazdasági trendek mind új kihívásokat jelentenek. A közösségeknek szembe kell nézniük ezekkel a kihívásokkal, és meg kell találniuk a megfelelő válaszokat rájuk. Kreatív, innovatív, hatékony és fenntartható szemléletből kiinduló megoldásokkal kell megközelítenünk a felmerülő problémákat. Ez magában foglalja az új technológiák, az oktatás és a szakmai képzés, a kulturális és közösségi programok, az infrastrukturális fejlesztések, az egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztését és az éghajlatváltozásra való alkalmazkodást.

A közösségeknek stratégiai tervezési folyamatot kell végrehajtaniuk, ami felméri a település potenciálját, időszerű akadályait, és figyelembe veszi a település lakosságának véleményét. Az alábbi stratégiai tervezés segít a közösségeknek meghatározni a legfontosabb prioritásokat és célkitűzéseket, amelyekre koncentrálniuk kell a közösség fejlesztése érdekében.

A lakosságnak lehetőséget kell adni arra, hogy kifejezzék véleményüket és javaslataikat a közösségük jövőjével kapcsolatban. Ez segíti a közösségi vezetőket abban, hogy olyan stratégiát dolgozzanak ki, amely a legjobban megfelel az emberek igényeinek és az adott közösség jellegzetességeinek.

Összességében tehát, a 21. század közösségei kihívásokkal teli környezetben működnek, és kreatív, innovatív, hatékony és fenntartható megoldásokat kell találniuk a problémákra. Ehhez szükség van a stratégiai tervezésre, ami felméri a település potenciálját, időszerű akadályait, figyelembe véve a település lakossági véleményét.

Ebből a következtetésből kiindulva dolgozatom célja, hogy összegezzem a település adottságait. Fontosnak tartom, külön területekre bontani azokat a területeket ahol hiányosságok jelentkeznek. Stratégiai tervezés alatt a helyi Önkormányzat különösen nagy hangsúlyt fektet a falu életszínvonal javulására érdekében. Az előre meghatározott stratégiák célja, hogy a székely település, amely jelentős néprajzi örökséggel és hagyományvilággal rendelkezik, megőrizze és védje hagyományait. A prioritások valóságos és megvalósítható célkitűzéseket fogalmazzanak meg, amelyek középpontjában a közösségi és hétköznapi akadályokra adott válaszok állnak, miközben nem kerülnek el a valóságot. Kápolnásfalu belső elemzéseit az alábbi fogalmakkal, kutatás módszereivel szeretném végrehajtani:

- Kápolnásfalu helyzetelemzése
- Kápolnásfalu fejlődése
- Térségek közti kapcsolatok
- Az elvándorlás hogyan hat ki az adott településre
- Hogyan alakul a mezőgazdaság, vannak a településen kis gazdaságok
- Melyek azok a tényezők, amelyek befolyásolják a mezőgazdaságot
- Kápolnásfalu fejlődése infrastrukturális terén
- Célok és prioritások

Én úgy gondolom, hogy településem adottságait és lehetőségeit figyelembe véve, a kívánt jövőképet minden esetben csak közösen, a közszféra, a gazdasági szereplők, a civil szektor és a lakosság együttműködése által lehet elérni és fenntartani.

2. Kápolnásfalu általános bemutatása

A régi udvarhelyi vármegye keletirészén, Hargita megyében található önálló település. A központi-Hargita hegység délnyugati előterében 875 m tengerszint feletti magasságban, az oláhfalvi Lázón, egy nagy fennsíkon a Csíki medencét Székelyudvarhellyel összekötő országúttól északkeletre kerül el. Csíkszeredától 30 km, Székelyudvarhelytől 22 km távolságra.

A község magas fekvésű hegyalji település melynek kialakulása szorosan összefügg a Hargita hegység, illetve a Kárpátok kialakulásával. Egy vulkanikus platón helyezkedik el, melyet andezit kőzetek alkotnak (Kovács és Koszti, 2005).

Település szerkezetét tekintve szokásos zárt halmaztelepülés, utcái nem meredek viszont az épületeket az útfronthoz igazították így néhol szűk útviszonyok vannak. Az udvarok két típusát figyelhetjük meg: csoportos udvar valamint soros udvar. Csoportos udvar esetében a csűr és az istálló szemben áll a kapuval, párhuzamosan az utcával, külön a lakóháztól. Soros udvar esetében a lakóház, az istálló, a csűr és más gazdasági épület egymás után építve található a telek egyik részén.

A község öt kerületre osztható, kialakulását tekintve először a település központja jött létre Középszeg, ezt követte alszeg vagy Altíz, felszeg vagy Feltíz, majd ezeket körül ölelve megjelent Tófalva és a Lok (Balázs, 1996).

Két patak található a településen Csonka pataka és Homoród patak mindkettő az Oltba folyik. A községet szeli át Csonka patak (Rákos-Homoród patak) amely a település szerkezeti kialakulásában nagy szerepet kapott, hiszen a történelmi térképeket vizsgálva jól látható, hogy a patak jelentette az elsődleges vízforrást mely köré telepedtek őseink (Mihály, 2010). Továbbiakban jó vízellátása van a településnek, hiszen minden második, harmadik telken kút található.

Lakosságát tekintve a 2022- es népszámlálás alapján 2036 lakkosa van.

3. Kápolnásfalv történelmi kialakulása napjainkig

Keletkezésének pontos idejét nem ismerjük, viszont védelmi szerepet töltött be Székelyudvarhely és Csíkszereda közti út összekötésében.

1575-ben Báthori István privilégiummal ajándékozta meg a települést.

„ mivel az Oláhfalvi lakosok az roppant havasok közt, olly vad és terméketlen helyt laknak, senki ezen lakosokat jussaikban ne háborítsa és semmivel terhelni ne merészelje... „

1614.máj.08. Bethlen Gábor a privilégium megtartására szavazz, viszont minden évben Gyulafehérvárra a falu 200 hibamentes deszkát kell, szolgáljon. Ekkor több vízi fűrészmalom működik Csonka és Homoród patakon (Orbán, 1868).

Kápolnásfalv hiteles történelme a következő pár sorba összefoglalható, továbbiakban a település idősebb emberei emlékezetére, valamint saját következtetéseimre tudok hivatkozni.

„ Első hivatalos írásos emlék az 1722-ből származó csonka anyakönyv. A terület már a XI-XII. században lakott hely volt. Ezt igazolja a Gyulafehérvári püspökség levéltárában lévő irat, mely szerint a község 3 aranyat és 60 tízes adót fizetett.

A következő századokban sehol sem találunk feljegyzést, azonban annyi bizonyos, hogy a 150 éves török pusztítás és a protestantizmus terjedésekor a község sok nehéz napot élt át. Fekvésénél fogva, sokszor került portyázó hadak, később az erdélyi fejedelmek átkelő vagy gyülekező csapatainak útjába, akik állandóan zaklatták, zsarolták az itteni lakosságot.^[forrás?] Emiatt a fejlődésnek indult község elpusztult.

Az Istvánfy nevű plébános 1724-ből származó Monográfiája leírja, hogy a falut Bocskai István telepíti vissza (1604): főleg Csíkból, Gyergyóból, Háromszékről hoz családokat. A község legelső kápolnája 1710-ben épült, amiről állítólag nevét is kapta, helyében 1797-ben épült a mai templom. 1721 május 13-án XII. Kelemen pápa a Kápolnásfalvi kápolna (templom) javára búcsút engedélyez Szent Péter és Szent Pál tiszteletére. 1844-45-ben építette a község a temetői kis kápolnát a Szentkereszt felmagasztalására, ezt a napot máig is ünneplik. „ -

(Bálint, 2007) <https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A1poln%C3%A1sfalu>, letöltés ideje:2023.01.05

Kápolnásfalv település arculata, táji adottságai, gazdasága, népessége szorosan összefügg kialakulásának miertjével. A település védelmi szerepet töltött be, nem azért jött létre, mert jók

voltak a természeti adottságok, lehetett termelni, zöldséget vagy jók voltak a legelők... Amit a mai ember lát a faluban az hosszas munka eredménye, mivel a védelem mellett meg kellett élni valamiből így őseink elkezdtek e zord tájat megművelni. Kivágták a fákat, hogy legyen terület, amit lehet művelni (Balázs, 1996). Lettek mezőgazdasági területek, amiket állatok segítségével műveltek. Az állatoknak legelőre volt szüksége, kivágták a fákat, hogy legyen legelő. Mindeközben a pénzt a fa helyettesítette, mivel egy jó fizető áru lett belőle. Majd kivágták a fákat, hogy az árából gabonát vegyenek, mert rájöttek, hogy e zord vidéken a pityókán kívül más nehezen terem meg akkora mennyiségben, hogy saját használaton kívül hasznosítani lehessen. A fa fogy, az erdő fogy az emberek kemény munka árán jól élnek, minden családi ház udvarán egy kis szalagfűrészt áll. Kápolnásfalu butított történelmét talán ez jellemezi. Hiszen bármennyire is szeretem e települést nem szabad elmennem a kápolnási fatolvajok jelző mellett. De, hogy részleteiben megértsük a falut tettem néhány kutatói munkát melyek, szükségesek ahhoz is, hogy Kápolnásfalu aktuális fejlődésének az irányát meghatározzam (RegioConsult, 2015):

Felsorakoztatok néhány évszámot, hogy tudjuk megérteni e település helyzetét:

XI – XII században már lakott terület

Község elpusztul

1724 – ben a csíki, gyergyói és háromszéki lakkosokat telepítenek ide

1575 – privilégium

1710 – től létező, valós falu saját kápolnával, templommal rendelkezik

1948 – államosítás, nem érintette a települést hegyalji elhelyezkedése miatt

1989 – rendszerváltás, megszűnik a fával való kereskedés és megkezdődik az első nagyobb elvándorlás, új irányt jelent a borjú nevelés, a legelők hasznosítása

1970 – Hargita fürdő kaolin bánya elindítása (Balázs, 1996)

2000 – évek elején Hargita fürdőn működő bánya bezárása

2000 – évek Szentegyházi vasgyár megszüntetése

2020 – Norada jelentős leépítések

Kápolnásfalu a rendszerváltásig élte virágkorát, ha ez kijelenthető, önjoggal rendelkezett, mint egy kis város ahol az emberek boldogok. A rendszerváltás hozta nagy fordulatot, amikor

megszűnik a fával való kereskedés vagy igen hosszas adózási rendszernek kell megfelelni a kereskedés érdekében. Véleményem szerint az akadályt nem a jogi folyamat jelenti a további kereskedésben, hanem a falu lakkosság részéről a tudatlanság. Ez az a pont, amikor a lakkosság új anyagi forrás után néz, rengetegen elvándoroltak ebben az időben a jobb élet érdekében, mások a borjú nevelésbe látták a lehetőséget. Fellendült a bánya Hargita fürdőn és a Vasgyár Szentegyházán, ami egy biztos keresetű jelentett a lakkosoknak és mellette folytatták a mezőgazdaságot. Ezeknek a gyáraknak a bezárása egy olyan biztos kereset elvesztése, amelynek igazi hatását még nem tapasztaltuk meg. Itt főképp arra gondolok, hogy jelenleg a település idős embereinek a nyugdíja vagy a vasgyárból van vagy a bányából, ezek sok esetben nagyon szép nyugdíjak mivel veszélyes munkavégzési osztályba tartoznak (RegioConsult, 2015).

20-30 év múlva fogjuk érezni a gyárnak és bányának a legjobban a hiányát, mivel nem létesült a környéken egy újabb munkahely sem a férfiaknak, ahol ilyen nagy számban kerestek volna munkásokat. Persze ezek az emberek folyamatosan dolgoznak az otthoni gazdaságban, próbálnak megélni a terület alapú támogatásból és évente elmennek egyszer-kétszer Németországba, de a munkaéviük nem nő, ebből nyugdíj sajnos nem lesz. 2020-ban a korona vírus listájára írható fel a Norada jelentős leépítése, amely gazdasági nehézségek okozója. Rengeteg kápolnási lakkosnak, családnak ez volt az egyetlen biztos jövedelme.

Mivel nincsenek gyárak, nincsenek multi cégek kevés az álláslehetőség is. A fiataloknál megfigyelhető, hogy az egyetem elvégzése után nem jönnek haza, nem azért, mert nem szeretnék itthon lenni, hanem egyszerűen nem találnak munkát. Egy példát mutatok be: egy lány elvégz egy 4 éves tájépítésmérnöki szakot nem jön haza dolgozni, mert nincs állásajánlat és nem indít itthon egy saját vállalkozást kerttervezés és kivitelezésben, mert az embereknek nincs anyagi háttérük, hogy ilyenre áldoznának, és akkor nem beszéltem egy kommunikáció szakos egyénről vagy egy biológusról egyszerűen nincsenek lehetőségek. Pedig itt, ezen a tájegységben lenne, mit csináljon a biológus is, a tájépítész is, mert olyan táji adottságaink vannak, amely egy kincs csak nem látjuk a fától az erdőt (<https://hargitanepe.ro/mi-hull-ki-mi-marad-meg-az-ido-rostajan-kapolnasfaluban-mi-tart-meg>, letöltés ideje 2023.02.01.)

Turisztika! Nincs! A településen ez gazdasági rész alig érzékelhető, pedig talán ez az egyetlen, ami ebben a nem túl fényes jövőben lehetőség lenne.

Az egyetlen dolog, ami nagyon jól működik a településen belül az megosztó dolog. A fiatalok 60% betölti a 18. életévét és külföldi munkába kezd. Ebből a pénzből épülnek az új házak a

településén, nagy házak, szebbnél-szebb házak ezzel az a baj, hogy a pénzzel együtt hozzák a külföldi stílust is, ami teljesen tájidegen, a település arculata, ha ma még létezik ilyen csalamádénak mondható, kicsi ez, kicsi az. A másik nagy hozama a külföldi munkáknak a nagy házakon kívül, hogy a fiatalok azt hiszik, hogy ez egy jó irány, dolgoznak külföldön, hogy itthon építsenek egy családi házat, viszont kész a ház meg van a feleség esetleg gyerekek is vannak viszont nincs egy szakma a kézben, nincs egy gyár, ahol szaktudás nélkül is lehet dolgozni így továbbra is marad külföld. Létrejön egy család, ahol apa vagy anya nem teljesen része a család minden napjának. A gyerekek ezt látják, ez a norma és most már elég jól jár a kerék, körbe és körbe. Ez szomorú.

Kápolnásfalu külterülete 26,50 km², ide tartozik a Madarasi Hargita D-K része is, belterülete, lakott része csupán 2,4 km².

Mivel hegyvidéki tájnak minősül az itt lakosok főképp mezőgazdasággal és fakitermeléssel foglalkoztak és foglalkoznak. Területhasználat szempontjából is ez vehető észre, megtalálhatóak a természetes alkotó elemek (erdős területek, legelők) és az átmeneti alkotó elemek (mezőgazdasági területek). Mezőgazdasági szempontból a kis parcellák jellemzőek. A területek különböző megművelése esztétikai szempontból jelentősen meghatározza a táj szépségét. Kulturális szempontból székely terület típusú táj ezt igazolja elhelyezkedése Erdélyben, a faragot székelykapuk, a területek kis parcellára való felosztása, mezőgazdasági használata és hagyományai (Balázs, 1996).

„A meglévő táji adottságok megőrzésére irányuló tevékenység, részfeladatai a meglévő tájpotenciál fenntartása, a táj kultúrtörténeti emlékeinek megőrzése, valamint a hagyományos tájkarakter és a kedvező tájképi adottságok, a táj esztétikai adottságainak védelme. „(Csima 2008).

Akarva - akaratlanul, de a település lakosai egy fajta tájvédelmet végeznek. Mezőgazdasági tevékenységeik nem változtak a XX. századig sem. Az erdő területeket védik, fakitermelésből élnek, de évi csemeteültetést is szerveznek ennek pótlására.

„A táj védelme a tájjelentős vagy jellemző sajátosságainak megőrzésére és fenntartására vonatkozik. Örökségi értékét a táj természeti adottságai és/vagy az emberi tevékenységek révén kialakult elemeinek jellemző összetétele adja”(Csima, 2008).

4. Helyzetelemzés és értékelés

A helyzetfeltáró munkarészben, figyelembe kell venni a tények egymásra gyakorolt hatását a település fejlesztési jövőképében. A tények feltárása és ezeknek egymásra gyakorolt hatása segít a döntés hozók megfelelő jövőkép megalkotásában.

4.1. Természeti környezet

Kápolnásfalu földtani szerkezete kapcsolódik a Hargita hegység és a Kárpátok kialakulásához. A település egy vulkáni fennsíkra épült, mely andezit kőzetekből áll, amelyek akár 100-500 méter vastagok is lehetnek. A település területén találhatóak pirites és bazaltos kőzetek is, amelyek bizonyítják, hogy a Hargita hegység egy vulkanikus hegy. Az andezit lávatakaró helyenként 40-50 méter vastag pad alakzatokban jelenik meg a felszínen, leginkább a Kis-Homoród völgyében, a Loktól északra, a Homoródtető (890 m) és a Felső-Homoródtető (963 m) keleti oldalán. Kápolnásfalu határain andezit törmelékes kőzetek vannak. Ezen kívül más magaslatok is megtalálhatók a település környékén, mint például a Gyepű (881 m), a Kosártető (876 m), a Hegy (866 m) a vízválasztón és a Homoród-tető (890 m) északnyugaton. A talajtakaró köves és sziklás. Az éghajlati viszonyokra vonatkozóan a települést rövid nyár és hosszú tél jellemzi. A hó általában tartósan megmarad, átlagosan 70-100 napig, és a havazásos napok száma átlagosan 80-90 nap. A középhőmérséklet 8-10 °C, de előfordulhat -25 °C februárban és +28 °C augusztusban, néha akár magasabb hőmérsékletek is. Az éves csapadékmennyiség általában 500-600 mm, és jellemző a hegy-völgyi szél. Kápolnásfaluban észlelhető a Keleti-Kárpátok helyi szele, a Nemere, amely átkel a hegységeken és a Székelyföldre hideg levegőt szállítva (Vofkori, 1998).

A település éghajlata jellemzően hosszú téllal, rövid tavasszal, száraz és rövid nyárral, valamint hosszú ősszel rendelkezik. Sok az olyan napok száma, amikor a viharok erősebbek és, amelyek kárt okoznak, például a fenyőfák ágait letörik vagy olyan is van, amikor kitörik a fákat és az épületeket is megrongálják, ezek a viharok inkább nyárra jellemzőek. Szárazságot okoz az észak-keleti szél, télen pedig nagy fagyokat okoz, míg a délnyugati szél enyhébb és csapadékban gazdagabb. A település területén két patak folyik át, a Kis-Homoród-patak és a Csonkapaták, amelyek mindkettője a Hargita-hegységből ered, lefutnak a Központi Hargita délnyugati lejtőin és az Oltba ömlenek (Kovács és Koszti, 2005).

A település talaja inkább agyagos talajnak mondható, és 500-600 m tengerszint feletti magasságban barna erdőtalaj és tölgyerdők jellemzik. A település forrásvizei közé tartozik a Csihányos kútja, a Mita kútja, a Gödrös csorgója és a Loki kútja. Borvízforrás a településen kevés van, legjelentősebb a falu északi részén levő Gyepű-patak melletti Gyepű-forrás (Felszegi borvíz). A Kis-Homoród folyásának mellékágai a Falbükk-pataka, Száraz-patak, Szén-Homoród-pataka, Bükkmocsár-pataka, Mihályfenyéje-pataka, Málna-vész-patakka, míg a Csonka-patak mellékágai a Virgó és Hüvölgy pataka. A falutól kissé nyugatra folyik a Nagy-Homoród, amely Homoródfürdőtől délre gyűjti össze a mellékvizeket (Vofkori, 1998).

A 900 méteres tengerszint feletti magasságban savanyú barna erdőtalaj, míg 1000-1200 méteres tengerszint feletti magasságban a barna rendzina talaj dominál, bükkösökkel. Az 1500 méteres magasság és az erdőhatár között tápanyagszegény, szürke, kilúgozott podzotalaj található, fenyőerdővel borított vidékkel. 1800-2000 méter között alpesi régió található törpefenyőkkel és szürke erdőtalajjal. A falu külterületén sok a kemény kőzet, amelyet építésre és utak burkolására használnak. A terület változatos élővilággal rendelkezik, többek között medvék, farkasok, rókák, hiúzok, vadmacskák, nyestek, nyulak és más kisragadozók. Sok szarvas, vaddisznó és más kis rágcsálók is élnek itt. Ornitológiailag is változatos a terület, különböző ragadozó madarakkal, mint például a sólyom és az egerészölyv, valamint különböző más madárfajokkal, mint például a kakukk, a szajkó, valamint különböző cickány-, varjú- és verébfajok. Gólyákat is megfigyeltek a faluban (Kovács és Koszti, 2005).

Az itt található vidék növényzete gazdag és sokszínű. 1989-ben készült egy növényfaj lista, amely 176 növényfajt tartalmazott. Azóta Elekes Erzsébet tanárnő, botanikus kutató alapos felmérésének köszönhetően további 253 fajjal egészült ki a helyi flóralista. Ő ebben a növényzetben előforduló fajok számát 429-re becsülte, amelyek 265 nemzetségre, 71 családra, 48 rendre, 8 alosztályra, 6 osztályra, 2 altörzsrre és 2 törzsrre oszlanak. A 429 edényes növényből 11 haraszt, 5 nyitvatermő és 413 zárvatermő. Elekes Erzsébet felleltározása azt is kimutatta, hogy a 429 faj közül 8 védett, 2 ritkaság Romániában is, 3 erdélyi ritka növény és 40 helyi ritkaság. A vidék közelében mivel nincsen olyan gyár, ami káros anyagokat bocsátana ki, ezért ennek köszönhetően is, és a terület mivel erdős jellegű ezért is a levegő minősége nagyon jó a településen. A talajminősége is szintén kitűnő (RegioConsult, 2015).

Kápolnásfalu és környéke egy nagyon gazdag biodiverzitással rendelkező terület. A különböző magassági szinteken található talajtípusok, valamint az azokhoz kapcsolódó növény- és állatvilág biztosítja a terület gazdag ökológiai sokféleségét. Az is örömteli, hogy a településen nincsenek olyan ipari létesítmények, amelyek káros hatást bocsátanának ki, és a talajminőség

sem tartalmaz kémiai szennyeződések. Ez azt jelenti, hogy a természetes környezet megőrzése és védelme érdekében számos lehetőség adódik a helyi közösség számára. A megőrzött természeti értékek és azok védelme nem csak a helyi lakosságnak, hanem az egész régió turizmusának is előnyös lehet (Csima, 2008).

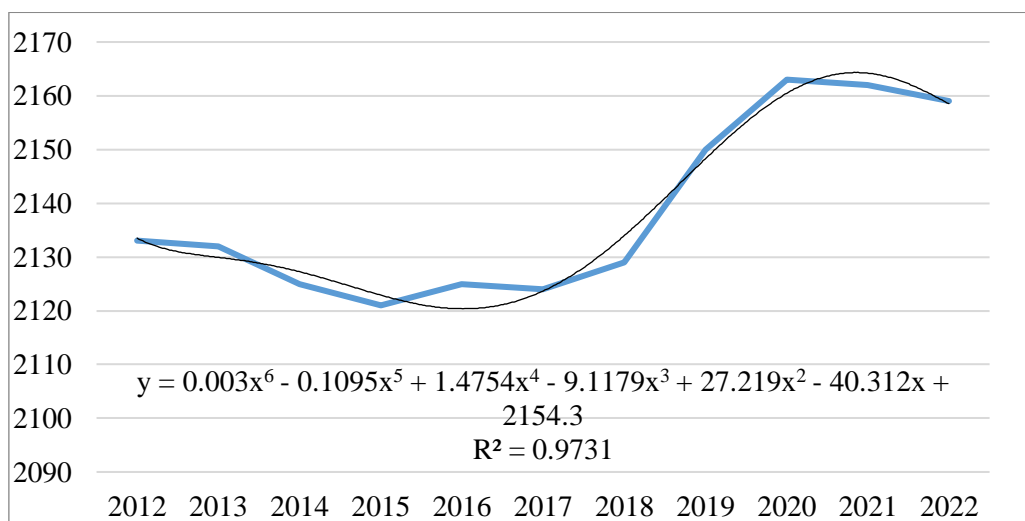
4.2. Településhálózat

A Madarasi Hargita lábánál, a 13 A jelzésű műút mentén helyezkedik el a falu. A 13 A jelzésű műút köti össze Hargita megye két legjelentősebb városát Székelyudvarhelyet, és a megyeszékhelyet, Csíkszeredát, ezáltal az egyik legforgalmasabb út halad át a település perem részén. Közvetlen szomszédjai Szentegyháza és Homoródfürdő.

4.3. Társadalom

A település demográfiai-társadalmi helyzetképét tekintve a lakosság száma az elmúlt 10-15 éves időszakot tekintve – az országos fejlődésekkel ellentétben, ha lassuló mértékben is de – folyamatosan nő. A 2022 -es népszámlálási adatok szerint, amely a 2021 dec. állapotokat mérte fel Kápolnásfalú lakossága 2036 fő lett. A 2011-es adatokhoz képest 10 fős növekedés észlelhető, viszont arányaiban 100 fővel csökkent a roma nemzetiségűek száma melyet a székely-magyar nemzetiségűek gyarapodása helyettesít. A település népességének diagramjára egy hatod fokú polinomot illesztettem, ami 0,9 R²-el illeszkedik, tehát jól leírja a népesség alakulásának dinamikáját.

1. Ábra: A népesség számának alakulása a településen 2010-2022, fő

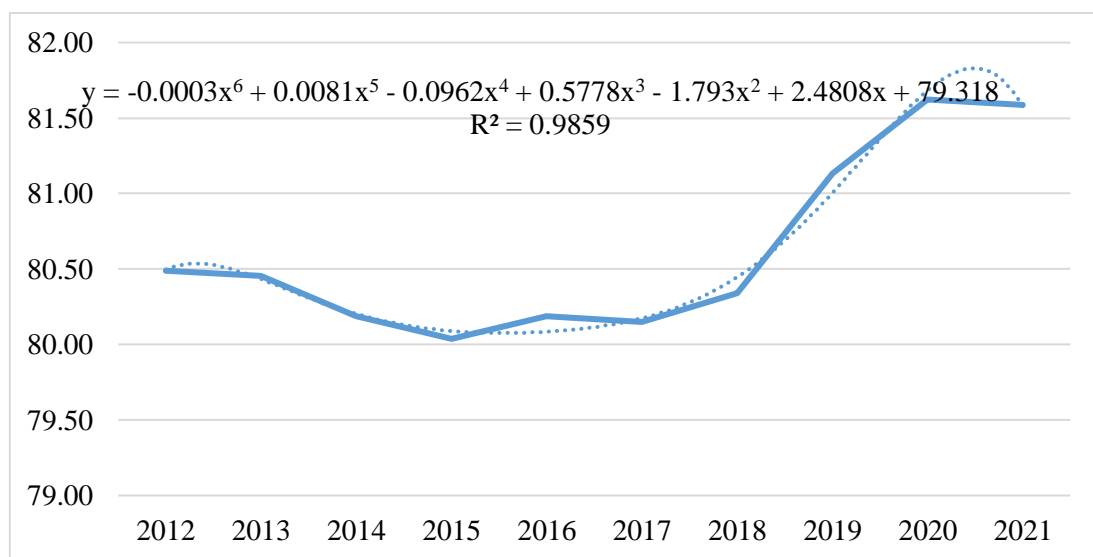

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

Hargita megyében több mint 26 ezer magyarral kevesebbet számoltak, tehát Kápolnásfalu egy megbízható, családi légkört tud teremteni, mind az idősök és mind a fiatalok körében. A demográfiai tendencia arra enged következtetni, hogy Kápolnásfalu társadalmának elöregedése a következő évtizedben, évtizedekben nem várható, ezzel a témával viszont az öregedési index kiszámítása során még foglalkozok.

A népsűrűséget tekintve 1,36%-al növekedett, 2021-re 2012-höz képest, elérve 81,58 fő/km² értéket. A trendvonal ez esetben is egy hatod fokú polinom, amely 98,6%-ban, tehát nagyon jól illeszkedik.

2. Ábra: Népsűrűség (fő/km²)

Forrás: INSSE adatok alapján saját szerkesztés

A következőkben részletesebben is vizsgálom a lakosság összetételét korcsoportonként, melyet az 1. táblázat tartalmaz, 2012-2022 között. A táblázatban feltüntettem a korcsoportok számának változását 2022-re 2012-höz viszonyítva. 2022-re a 0-4 évesek száma 13,24%-al növekedett 2012-höz képest, míg a 85 illetve 85 évnél idősebbek száma 61,54%-al növekedett, feltehetően az egészségügyi szolgáltatások terén történt fejlődésnek köszönhetően. Hiszen a szakirodalmat, statisztikai adatokat vizsgálva a várható élettartam is dinamikusan növekedett.

1. Táblázat: A településre vonatkozó demográfiai jellemzők alakulása I.

Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2012/2022, %
0- 4évesek száma (fő)	136	143	127	126	137	141	138	156	156	154	154	13.24
5- 9évesek száma (fő)	135	128	134	132	135	132	141	127	126	137	139	2.96
10- 14évesek száma (fő)	136	144	136	143	138	139	126	132	135	133	132	-2.94
15- 19évesek száma (fő)	133	123	134	133	132	130	140	131	140	135	135	1.50
20- 24évesek száma (fő)	157	164	153	137	143	133	119	131	130	127	130	-17.20
25- 29évesek száma (fő)	160	159	168	162	147	158	159	154	144	146	129	-19.38
30- 34évesek száma (fő)	196	191	181	178	174	157	159	157	151	141	154	-21.43
35- 39évesek száma (fő)	180	176	173	183	186	182	181	178	173	174	155	-13.89
40- 44évesek száma (fő)	158	156	159	165	172	176	177	168	179	178	181	14.56
45- 49évesek száma (fő)	108	114	131	141	133	152	152	157	165	174	179	65.74
50- 54évesek száma (fő)	130	127	112	105	111	103	108	129	135	129	148	13.85
55- 59évesek száma (fő)	112	122	137	123	125	128	124	111	104	110	101	-9.82
60- 64évesek száma (fő)	97	93	93	102	102	106	121	139	122	120	121	24.74
65- 69évesek száma (fő)	67	74	67	76	81	86	79	83	96	99	101	50.75
70- 74évesek száma (fő)	71	63	69	66	56	56	63	55	68	74	78	9.86

75-79 évesek száma (fő)	79	69	62	57	61	54	51	61	56	48	45	-43.04
80-84 évesek száma (fő)	52	62	64	63	57	52	45	40	37	43	35	-32.69
85+ évesek száma (fő)	26	24	25	29	35	39	46	41	46	40	42	61.54
Összesen	213	213	212	212	212	212	212	215	216	216	215	1.22
	3	2	5	1	5	4	9	0	3	2	9	

Forrás: INSSE alapján saját szerkesztés

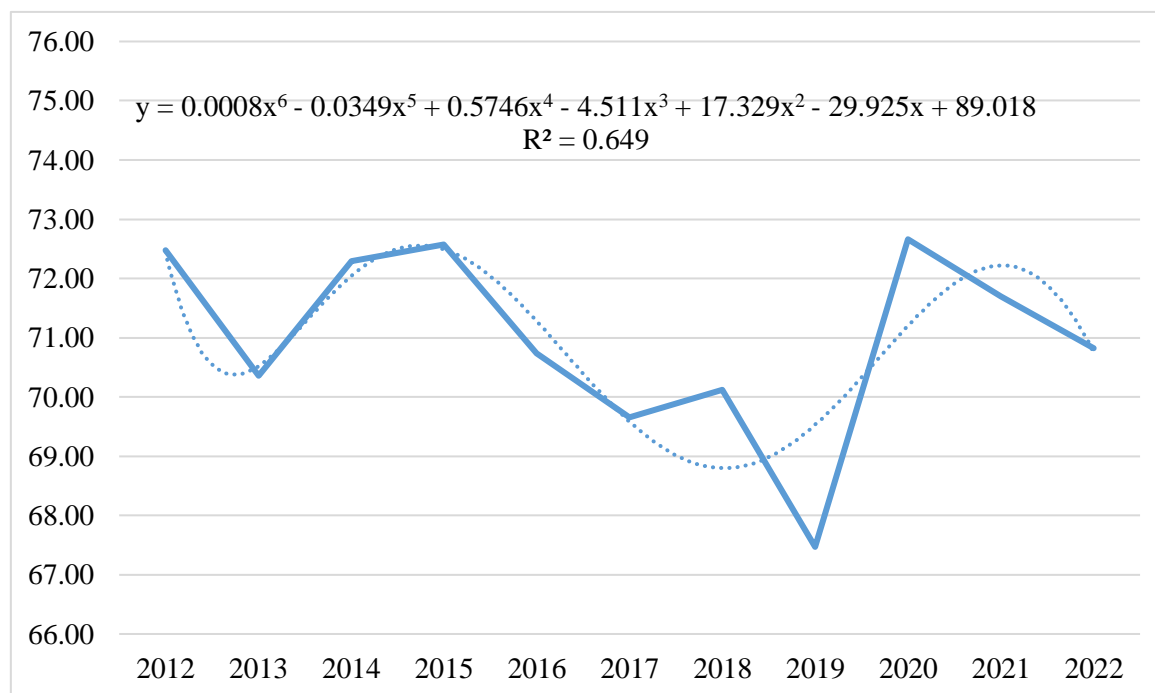
A népesség öregedésének mérésére az öregedési indexet használhatjuk mely a 100 gyerekkorúra (0-14 évesek) jutó időskorúak (65 éves és 65 annál idősebb) számát adja meg. Kiszámolásával a jövőbeli népesség alakulás folyamataira következtethetünk.

Számítási képlete a következő:

$$\text{Öregedési index} = \frac{\text{65 és 65 év felettek száma}}{\text{0-14 évesek száma}} \times 100 \quad (1)$$

Az öregedési index 2022-re 2012-höz képest 2,29%-al csökkent, tehát ma fiatalabb Kápolnásfalu népessége mint 10 évvel ezelőtt.

3. Ábra: A öregedési index alakulása a településen 2012-2022, %

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

Az öregedési index alakulására hasonlóan a Kápolnásfalu népességi alakulását is egy hatod fokú polinommal írható le, viszont ebben az esetben az illeszkedés R^2 0,65 értékű. 2019-ben lokális pontja van, hiszen értéke 67,47. Lokális maximum pontja 2020-ban van 72,66 értékkel.

2. Táblázat: A településre vonatkozó demográfiai jellemzők alakulása II.

Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2012/2022, %
Öregedési index	72.48	70.36	72.29	72.57	70.73	69.66	70.12	67.47	72.66	71.70	70.82	-2.29
Gyermeknépesség eltartottsági rátája	28.44	29.12	27.55	28.06	28.77	28.91	28.13	28.52	28.90	29.57	29.66	4.28
Idős népesség eltartottsági rátája	20.61	20.49	19.92	20.36	20.35	20.14	19.72	19.24	21.00	21.20	21.00	1.89

Forrás: INSSE adatok alapján saját szerkesztés

Egy másik népesség öregedésének mérésére alkalmas mérőszám az időskorú függőségi ráta, mely az öregedés aktuális állapotáról nyújt információkat mivel a gyerekkorúak számát (0-14 évesek) nem veszi figyelembe. Száz munkaképes korú (15-64 évesek) állampolgárra jutó időskorúak (65 éves és 65 annál idősebb) számát adja meg az adott országban, régióban.

Számítási képlete a következő:

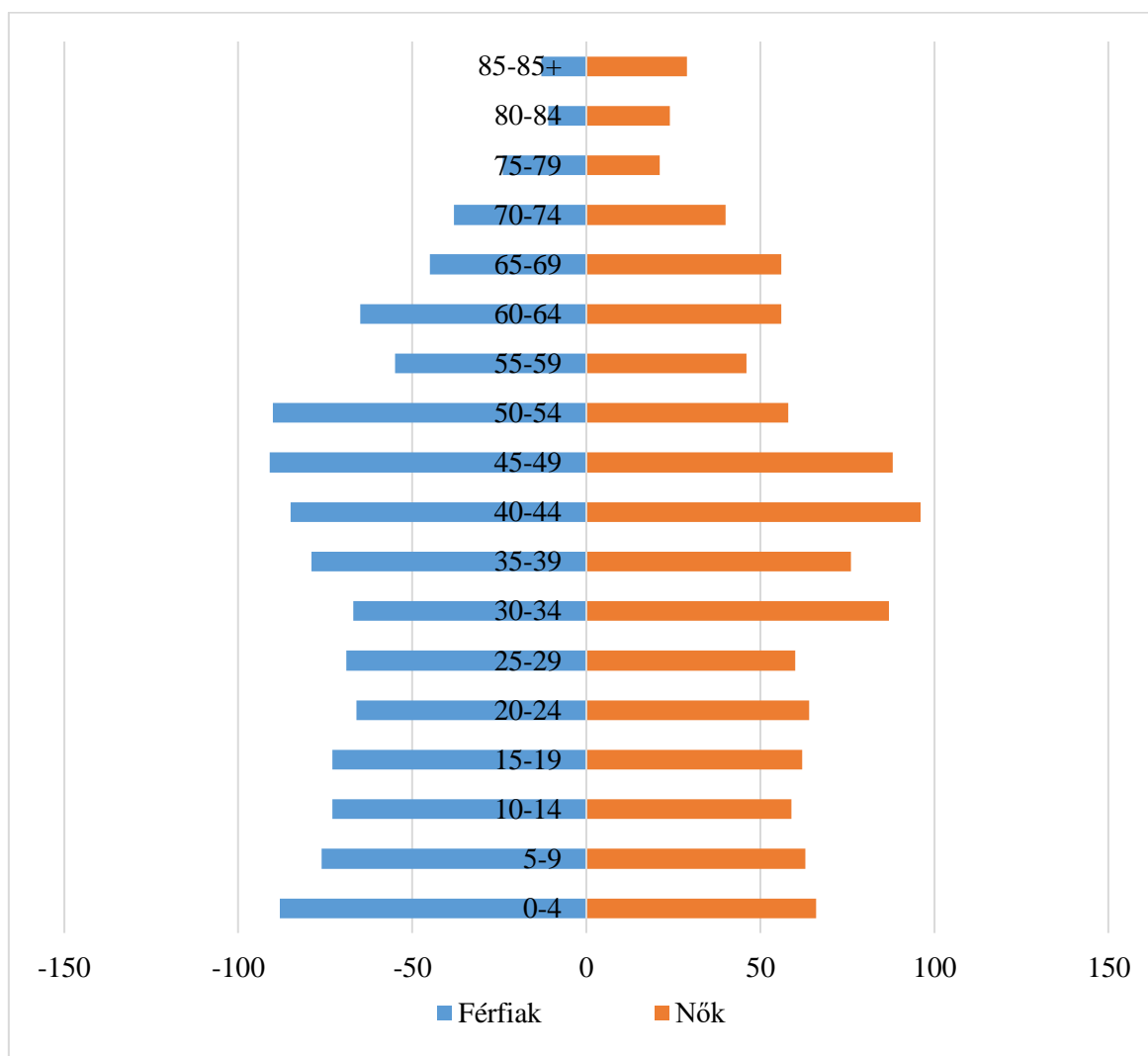
$$\text{Időskorú függőségi ráta} = \frac{\text{65 és 65 év felettiek száma}}{\text{15-64 évesek száma}} \times 100$$

Fontosnak tartottam megvizsgálni a gyermeknépesség eltartottsági rátáját is amely a gyermekkorú népességnek (0-14 éves) az aktív korú (15-64 éves) népességhez viszonyított arányát fejezi ki.

Elkészítettem a település korfáját is, illetve tanulmányoztam azt. Általánosan elmondható, hogy három féle korfa típus van: Piramis alakú korfa, Harang alakú korfa és az Urna alakú korfa. Kápolnásfalu esetében **Harang** típusú korfáról beszélhetünk. A korfa alapján is levonhatjuk azt a következtetést, hogy az idős korosztályban a nők aránya magasabb mint a férfiaké, hasonlóan a globális trendekhez, hiszen a nők élettartama magasabb mint a férfiaké.

4. Ábra: A település korfája 2022-ben, fő

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

3. Táblázat: A településre vonatkozó demográfiai jellemzők alakulása III.

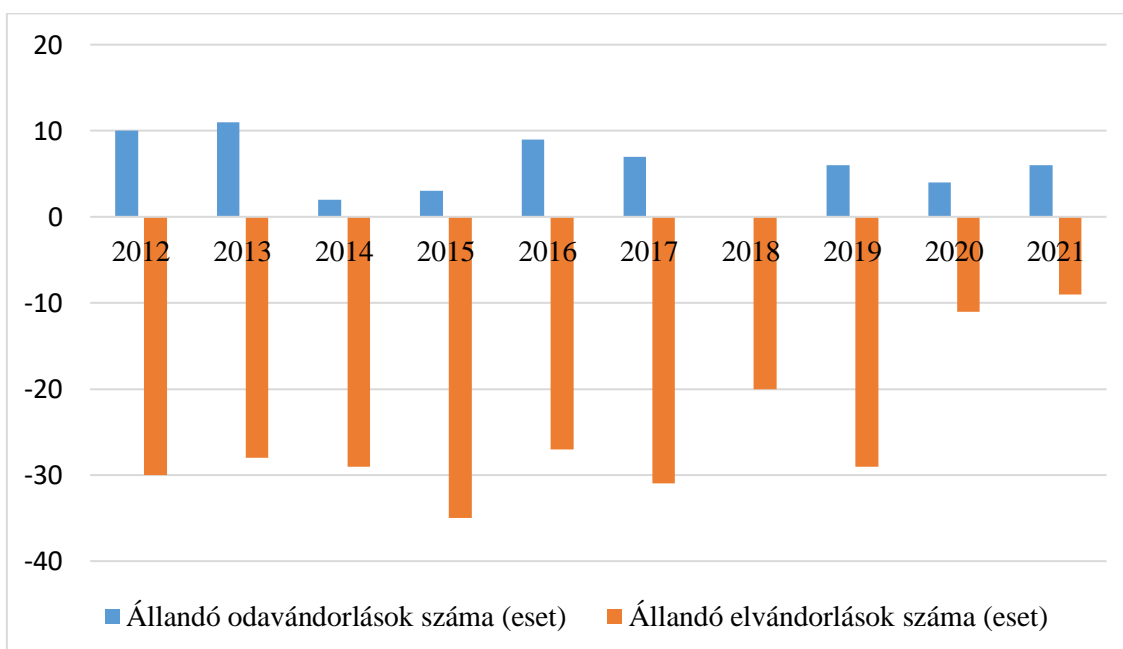
Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012/2021, %
A település területe (km ²)	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	0.00
Lakónépeség száma az év végén (fő)	2133	2132	2125	2121	2125	2124	2129	2150	2163	2162	1.36
Halálozások száma (fő)	18	13	24	21	15	12	16	8	16	12	-33.33
Állandó odavándorlások száma (eset)	10	11	2	3	9	7	0	6	4	6	-40
Állandó elvándorlások száma (eset)	30	28	29	35	27	31	20	29	11	9	-70

Vándorlási egyenleg (fő)	-20	-17	-27	-32	-18	-24	-20	-23	-7	-3	-85
Halálozási ráta (1000 lakosra jutó halálozások száma) (db)	8.4 4	6.1 0	11. 29	9.9 0	7.0 6	5.6 5	7.5 2	3.7 2	7.4 0	5.5 5	-34.23
Népsűrűség (fő/km ²)	80. 49	80. 45	80. 19	80. 04	80. 19	80. 15	80. 34	81. 13	81. 62	81. 58	1.36

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

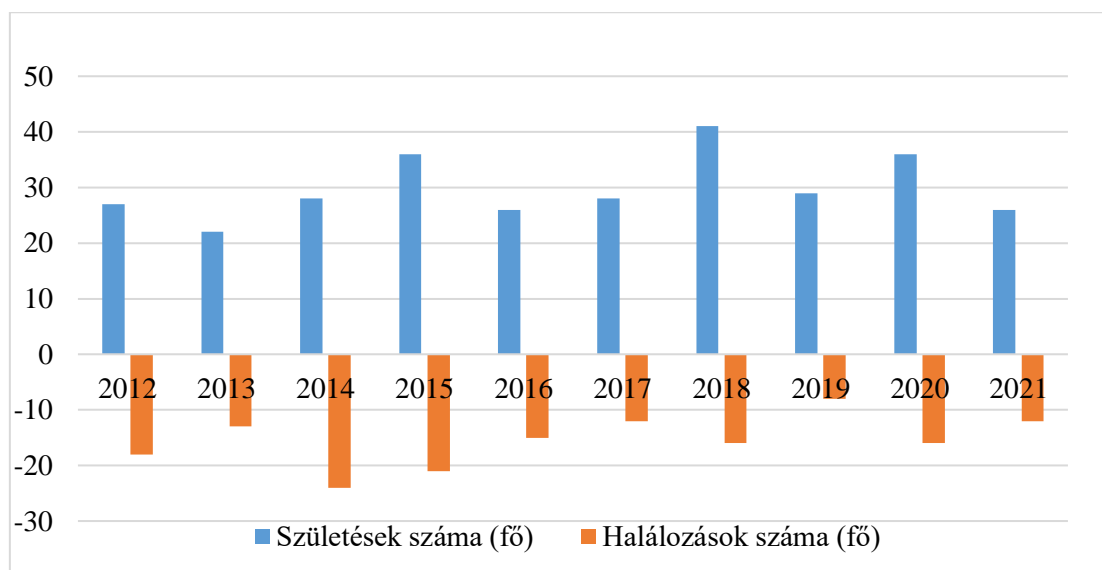
2021-re a lakó népesség 1,36%-al nőtt 2012-höz képest. Az odavándorlás 40%-al csökkent. Az elvándorlás 70%-al csökkent. A halálozások száma 33,33%-al csökkent. Halálozási ráta 1000 lakosra 34,24%-al csökkent, a népsűrűség pedig 1,36%-al növekedett. Én, mint kápolnási lakos, érzékelem a fiatalok elvándorlását. Az elvándorlás elsősorban a képzett fiatalok körében jellemző, akik egyetemi éveik után, nem tudnak szakmájukban a kis településen, valamint környezetében munkát vállalni, így a nagyvárosok vonzásában maradnak.

5. Ábra: Vándorlási egyenleg alakulása a településen 2012-2021, fő

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

6. Ábra: Halálozási születési egyenleg alakulása a településen 2012-2021, fő

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

4.4. Gazdaság

A Településemen foglalkoztatottak száma 11,6%-al nőtt 2021-re 2012-höz képest. Ennek a magyarázatául feltehetően a vállalkozások számának növekedése áll.

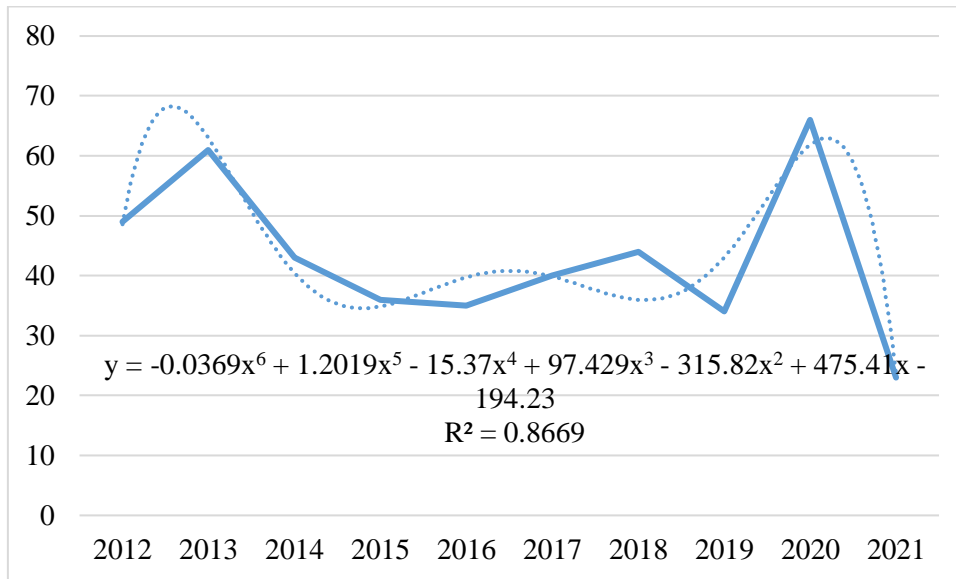
A település foglalkoztatási helyzetképe

4.Táblázat: A településre vonatkozó foglalkoztatási jellemzők alakulása

Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012/2021, %
Foglalkoztatottak száma a településen (fő)	112	112	110	109	114	109	116	126	124	125	11.61
Regisztrált munkanélküliek (fő)	49	61	43	36	35	40	44	34	66	23	-53.06
Regisztrált munkanélküliek /lakosság %	2.297	2.861	2.024	1.697	1.647	1.883	2.067	1.581	3.051	1.064	-53.69
Foglalkoztatottak száma/lakosság %	5.251	5.253	5.176	5.139	5.365	5.132	5.449	5.860	5.733	5.782	10.11

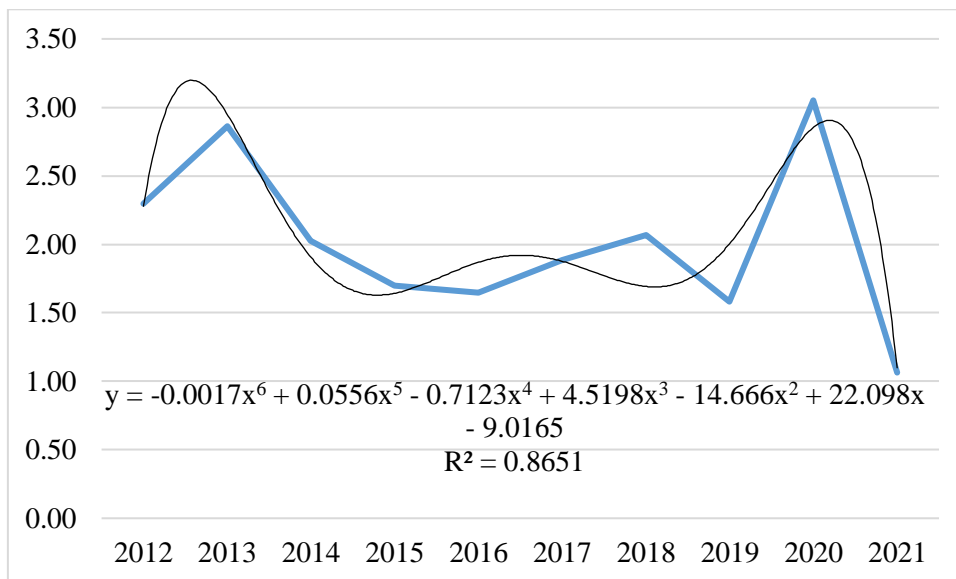
Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

7. Ábra: Az álláskeresők számának alakulása a településen 2012-2021

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

8. Ábra: A 100 lakosra jutó álláskeresők számának alakulása a településen 2012-2021, fő

Forrás: INSSE adatok alapján saját számítás

A település életét mindig is meghatározta a mezőgazdaság, ma sincs ez másképp. Minden család életében, ha nem is főállásban de másodállásban megjelenik a mezőgazdaság, állattartás. Ez főképp a földterületek öröklése által történik meg. Az állattartásban csökkenő tendenciát figyelhetünk meg.

„visszaesőben a kisgazdaságok száma. Vannak olyan családok, amelyek teljesen abbahagyják a mezőgazdasági tevékenységet, mások pedig fejlesztenek, földeket bérelnek vagy vásárolnak, szakosodnak valamilyen irányban, gyarapítják az állatállományukat. Főként növendék- és tejelő szarvasmarhákat, juhokat tenyésztenek, hogy kihasználhassák a helyi adottságokat és a támogatási rendszereket. Egyre magasabb szintű a gépesítés, ami azt jelzi, hogy kevesebb emberi munkaerőre van szükség; 21 családi gazdaságban van 10-nél nagyobb szarvasmarha-állomány, 15 család működtet farmgazdaságot, amelyek összesen csak 20 állandó alkalmazottat foglalkoztatnak.¹”(Simó, 2021)

A településen jelenleg 183 regisztrált vállalkozó van, sajnos a hivatal nem bocsájtotta a részemre a vállalkozások szakirányait.

Ingázó munkavállalók száma: Szentegyházára 15, Csíkszeredába 5, Székelyudvarhelyre 101 fő. A külföldön dolgozók száma is jelentős: 2015-ben 125, 2016-ban 118, 2017-ben 122, 2018-ban 107, 2019-ben 100, 2020-ban 94 huzamosan vagy időszakosan más országban munkát vállaló személyt tartottak nyilván. (Ezeket az adatokat 2020. szeptember 10-én frissítettük legutóbb).

Kápolnásfalu közbirtokossága 1124,45 ha erdővel, 1143,12 ha legelővel rendelkezik, idetartozik a Madarasi-Hargita, ami szimbólum-jellege és közismertsége miatt akár helyi bevételforrássá is válhatott volna, de turisztikai szempontból ezt a helyiek nem aknázzák ki. Napjainkban mindössze 5 családi vállalkozás foglalkozik idegenforgalommal,(Magic Hargita Resort, Mária Panzió, Borsika Panzió, Lőrincz Panzió, Hajnal Vendégház). Ami viszont számottevő: 6 magánvállalat tevékenykedik a fakitermelés és -feldolgozás területén, összesen 50 főt foglalkoztatva.

Itt kiemelném a turizmust, mondhatjuk azt is, hogy dinamikusan fejlődött az utóbbi években. A covid 19 következménye képpen 2020-ra visszaesett a vendégéjszakák száma 2019-hez képest 70%-al csökkent. 2021-2022-ben történt egy bizonyos helyreállítás hiszen 2000 felett volt az eltöltött vendégéjszakák száma, viszont még mindig nem a 2019-es szinttel számolhatunk. A turisták számát tekintve hasonló vendégéjszakákhoz lokális maximumról beszélhetünk. Ha csupán az utóbbi 5 évet vizsgáljuk(2018-2022) lokális maximummal találkozunk 2020-ban, melynek az immént nevesített gazdasági és egészségügyi válság.

---

¹ [Mi hull ki, mi marad meg az idő rostáján? Kápolnásfaluban mi tart meg? \(Bánja-e a székely? 17/2.\) - 2021. április 26., hétfő - Háromszék, független napilap Sepsiszentgyörgy \(3szek.ro\)](#)

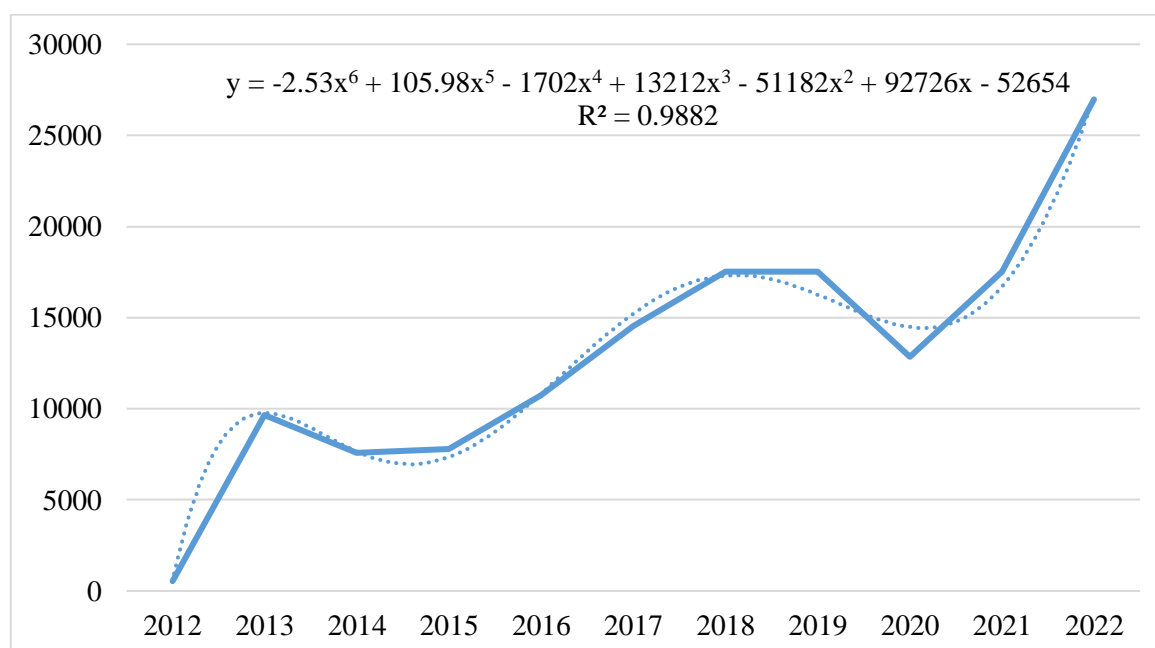
5. Tábálázat: Turizmus mutatószámok

Megnevezés	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2012/2021, %
Vendégéjszakák száma kereskedelmi szálláshelyeken (vendégéjszaka)	560	560	426	557	757	1739	2471	3484	1062	2376	2151	284.11
Turisták száma	19	120	165	125	243	421	701	923	396	854	837	597.50
turistaszálláskapacitás (vendégéjszaka)	540	9662	7579	7780	10736	14536	17520	17520	12836	17520	26976	179.20
Szálláshelyek száma (db)	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	5	150.00
Kihasználtság %	10.37	5.80	5.62	7.16	7.05	11.96	14.10	19.89	8.27	13.56	7.97	37.58

Forrás: INSSE adatok alapján saját szerkesztés

Az általam vizsgált terület, turizmus pedig a szakirodalom alapján leginkább a kitétt volt ennek a krízisnek. Fontos megemlítenünk, hogy kapacitás kihasználtság szempontjából 20% alatti értékel rendelkeznek a település turisztikai létesítményei, szálláshelyei, tehát van ahova fejlődni ebből a szempontból.

9. Ábra: Turistaszállás kapacitás

Forrás: INSSE adatok alapján saját szerkesztés

4.5. Infrastrukturális mutató

Napjainkban azt tapasztaljuk, hogy sokkal vonzóbb a vidéki élet mintsem a városi. Mindenki szeretne munka után egy csendes, nyugodt, könnyen megközelíthető településen élni. Egy ilyen környezet kialakításához döntő szerepet tölt be az infrastruktúra kiépítése. A település politikájának köszönhetően egyre több beruházást hajtanak végre, amelyek által fejlődő községet hoznak létre. Pályázati forrásokból megújult az iskola, kultúrotthon, polgármesteri hivatal. A település új napközi otthonnal rendelkezik, valamint egy új község háza is létre jött a településen. Az elmúlt években ugyancsak pályázati segítség által a település 70% - át sikerült térkövezni. Jelenleg a község közművesítése folyamatban van.

2008. meghatározó év a falu életében. Ettől az évtől kezdve lendületes fejlődés érezhető.

- játszóterek elhelyezése
- több pályázat megírása és megnyerése
- 2008-2010 Kriza János általános iskola Hargita megye legmodernebb iskolája díjat kapta, a hosszas felújítás által
- 2010. Sütő András kultúrotthon felújítása, a környék legnagyobb kultúrotthona több, mint 400 férőhellyel.
- 2015. elkezdődik a település térkövezése aszfaltozás helyett, munkálatok még nem értek véget
- 2016. templom felújítása
- 2017. elkezdődnek az ingyenes telekönyvezések, jelenleg is van rá lehetőség
- 2019. polgármesteri hivatal új épület
- 2019. napközitthon megépítése
- 2019. közbirtokoságház építése
- 2019. szennyvízhálózat kiépítése
- 2019. közösségi ház építése

Kápolnás falu egy megújuló modern település, amely a lakkosság kényelmét szolgálja.

A közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakkása: 100%

Vezetékes gázt fogyasztó lakások száma: 22,4 %

Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya: 100 %

A kábeltelevízió előfizetőinek 1000 lakosra jutó száma: 976 db

4.6. Épített környezet

A település jelenlegi arculata nem egységes, nincs egy séma, amit követnek az emberek nem beszélve a hagyományos építkezésről, amely teljesen kikopott a lakkosok fejéből.

A hagyományos építkezés, faragott kő alap pincerésszel együtt, csőr és istálló elhelyezése a telken belül felváltotta 30 fokos tető, a nagy emeletes téglaházak. Zöld, rózsaszín, barack, barna, lila az összes szín megtalálható a homlokzatok színezésében, valamint a vaskaputól egészen a székelykapuig minden megtalálható. Az épületek egyesével jól néznek ki, egy tehető kisváros hangulatát idézik, viszont összességében csak egy káosz érzékelhető, mintsem székely település.

2022-ben 18 új épület épült, egyikben sem lelhető fel a székely építészet

5. Projektek

A községben több fejlesztési projekt is megvalósításra került az elmúlt években, amelyek hozzájárultak a közösség fejlődéséhez, és fennmaradásához. A következőkben a Kápolnásfalui Község Fenntartható Fejlesztési Stratégiája 2015-2020 dokumentum alapján, bemutatok és értékelek néhány projektet három területet érintve.

5.1. Testvértelepülések terén megvalósított projektek

Kápolnásfalunak négy testvértelepülése van Magyarországon, amelyekkel hosszú évek óta kapcsolatot tartanak. Az együttműködések Bercel, Gyöngyössolymos, Kápolna és Kőtegyán települések vezetésével kezdődtek a rendszerváltás után. Az elmúlt évek során létrejött egyfajta együttműködés Lengyelország Opatow és Szlovákia Kékkő (Modry Kamen) településeivel is. Az együttműködések alapja a személyes találkozások, amelyeken a

települések képviselői segítik egymás kulturális és szellemi fejlődését. Emellett voltak olyan esetek is, amikor a testvértelepülések meghatározott anyagi támogatással segítették egymást.

A településnek négy Magyarországi testvérvárosa van, amelyekkel több évtizedes kapcsolatot ápol: Bercel, Gyöngyössolymos, Kápolna és Kötegyán. E települések vezetésével a rendszerváltás után kezdődött az együttműködés, s az évek során a lengyel Opatow városával és a szlovákiai Kékkővel (szlovákul Modry Kamen) is kialakult egyfajta együttműködés. Ezek a kapcsolatok elsősorban személyes találkozókra alapulnak, amelyek során a települések képviselői egymás szellemi és kulturális fejlődését segítik elő, de az évek során előfordult az is, hogy a települések nemcsak erkölcsileg, hanem meghatározott anyagi segítséggel is támogatták egymást.

Mind ezek települések vezetőségei, küldöttségei, kulturális csoportjai rendszeresen részt vesznek egymás rendezvényein. A település polgármestere nagyon fontosnak véli a testvérvárosi kapcsolatok ápolását. 2013-ban az önkormányzat az "Európa a polgárokért" program keretében 25.000 eurós uniós fedezést nyert testvérvárosi találkozó szervezésére. Ennek a célja az, hogy hozzájáruljon a kultúrák közötti párbeszéd előmozdításához, így olyan projekteket fedez, amelyek hozzájárulnak az európai polgári tudatosság fejlesztéséhez, a közös értékeken, történelmen és kultúrán alapuló európai identitás kialakításához, valamint az európai polgárok közötti kölcsönös megértés erősítéséhez. Így került megrendezésre Kápolnásfaluban az "Aktív részvétel, európai demokrácia" című testvérvárosi találkozó, ahol a kulturális programokon kívül szerveztek olyan programokat is ahol lehetőség adatott a további együttműködésre.

Kápolnásfalu önkormányzata a jövőben is tervezi a testvérvárosaival közös programok szervezését. Meghatározottan tervben van az együttműködés kezdeményezése az ifjúság területén már említett "Európa a polgárokért" uniós program keretében. Idén nyáron a kapcsolattartás érdekében egy küldöttség érkezik Kápolnára Kápolnásfaluból.

5.2. Oktatás területén megvalósított projektek

A Kriza János Általános Iskolában Kápolnásfalun 1-8. osztályos és előkészítő csoportban tanulnak diákok. Az épület korábban az óvodás korú gyermekek számára is helyet biztosított, azonban a modernizáció után a termek száma csökkent, és az óvodásoknak új helyszínt kellett találniuk. A 2014/2015-ös tanévben 282 gyermeket írtak be a településen, közülük 121-en az

1-4. osztályba, 102-en az 5-8. osztályba, és 59-en jártak óvodába. Az iskola szokatlanul állandó gyermeklétszámmal működik, és a településen eddig nem tapasztaltak jelentős gyermeklétszám-csökkenést, ami kedvező hatással volt az oktatási intézmény és rendszer fenntartására.

Az iskola felújítása 2011-ben kezdődött, és a munkálatokra Kápolnásfalu Önkormányzata a tanügyminisztérium által összehangolt és a Világbank által fedezett iskolafelújítási program keretében nyert támogatást. Az épület teljes renoválása magában foglalta a tetőszerkezet, nyílászárók, szigetelés, fűtésrendszer, villanyhálózat, padlózat, mellékhelyiségek és szaktantermek felújítását, valamint új tanszerek és informatikai eszközök beszerzését. Az iskola jelenleg a megye egyik legmodernebb oktatási intézménye, interaktív táblákkal, tévével, számítógépes rendszerekkel és szaktantermekkel felszerelve.

Az iskola vezetősége szerint azonban egy hiányossága az iskolának, hogy nem rendelkezik tornateremmel. Bár van egy kültéri műgyepes pálya, a helyi lakosok is használják, és az iskola vezetősége szerint a sportoláshoz egy külön sportcsarnok számos kérdésre megoldást nyújthatna, és lehetőséget biztosítana a diákoknak és a helyi fiataloknak a különböző sporttevékenységekre. Az iskola informatika termének gépparkja jelenleg bővítésre szorul, hogy a diákok ne megosztva, hanem egyedül használhassanak számítógépet.

Az értesülések alapján az iskola épülete 2011-ben teljes körű felújításon esett át, amelynek köszönhetően a tanulók a megye egyik legmodernebb iskolájában tanulhatnak. Az épületben több szaktanterem és informatika terem is található, azonban a tornaterem hiánya gondot okoz az oktatás során. Az iskola birtokol egy 19 hektár erdőrészt, amelynek részesedéséből az oktatás során használt segédanyagokat és felszereléseket bővítik. A jövőbeni tervek között szerepel az iskola kerítésének újjáépítése, valamint a környék átalakítása, beleértve a Polgármesteri Hivatal jelenlegi épületének átalakítását is, ahol egy zöldövezet és játszótér létesül majd. Az óvodásoknak korábban nem volt saját épületük az oktatáshoz.

2016-ban az önkormányzat támogatást kért egy bölcsőde építésére, hogy az óvodáskorú gyermekek egészséges környezetben tanulhassanak és fejlődhessenek, ne pedig szétszórtnak. 2019. december 15-én jelentős eseményre került sor a falu életében, hiszen egy jelentős beruházás befejezését ünnepelték az új bölcsőde megnyitásával. Az öt óvodai csoportnak helyet adó új épületet göröngyös és viharos út után avatták fel. Advent harmadik vasárnapján gyűltek össze a helyiek Udvarhelyszék egyik legmodernebb óvodájában, a "Zengő erdő" elnevezésű napközi otthonban. A szentmise után a Kriza János Általános Iskola igazgatója, Bálint Irma

szólt a helyiekhez és a vendégekhez. Elmondta, hogy az oktatási infrastruktúra fejlesztése elengedhetetlen feltétele annak, hogy a korszerű tanítási és nevelési tevékenység kihívásainak megfeleljünk. Ennek alapja a megfelelő eszközökkel felszerelt, megfelelő épület, amely a gyermekek szellemi, lelki és fizikai fejlődésének színhelyévé válik. Az óvoda a játékos felfedezés és az ismeretszerzés első terepe, így döntő jelentőségű a személyiségformálásban. A mai óvodának nagy felelőssége van abban, hogy megtanítsa a gyerekeket az igazi játéokra, az együtt játszásra, az önzetlenségre, az őszinteségre és a szeretetre - mondta beszédében. Benedek László polgármester hangsúlyozta, hogy végtelenül örömteli látni a közös munka nagyszerű eredményeit. A nehézségek ellenére hinniük kellett abban, hogy az óvoda elkészül, mert igény volt rá. Az építkezésre 2014 decemberében pályáztak, és öt év kellett ahhoz, hogy az álom valóra váljon. Az új kétszintes épület 434 négyzetméter alapterületű, tálalóhelyiséggel, konyhával, fürdőszobákkal, irodákkal, kazánházzal felszerelt, és öt óvodai csoport befogadására alkalmas. Az intézmény udvarán modern játszótér is található. "A 21. századi gyermekbarát nevelési intézményben lakó gyerekek boldog zsvajától, a szerető, gondoskodó, szakképzett óvodapedagógusok és bábiskák odaadó munkájától ez az épület a második otthonuk. A mi feladatunk, hogy olyan beruházásokat hozzunk a településre, amelyek segítik az új korosztály boldogulását itthon, a szülőföldön" - mondta a falu vezetője. Sebestyén Csaba országgyűlési képviselő szerint minden helyben megvalósuló beruházás hozzájárul ahhoz, hogy a vidéki életkedvező, kívánatos legyen, és közelebb hozza a falut a városhoz.

Az óvodát érintő fejlesztés viszont nem állt meg, hiszen 2022. október 07-én került átadásra a magyar kormány támogatásával a kápolnásfalui Zengő erdő elnevezésű óvoda udvarán egy sportpálya. A csütörtöki átadási ünnepségen felszólalók a gyermekek testmozgásának, csapatsportokban való részvételének fontosságát hangsúlyozták. Tollaslabda, futball, kézilabda és röplabda játszására is alkalmas. A magyar kormány által támogatott projekt részeként képzést is tartottak a helyi pedagógusoknak. A projekt keretén belül viszont nem csupán Kápolnásfaluban hanem, több mint egy tucat Erdélyi település esetében kerültek átadásra ilyen sportpályák (Székelyhon, 2022).

5.3. Egyházi szempontból fontos projektek

A demográfiai elemzés alapján megállapítható, hogy Kápolnásfaluban a lakosság legnagyobb része, azaz 96,1 százaléka római katolikus vallású. Az egyház, mint intézmény az egységes

vallási közösséget jelenti, és a helyieket tradicionális népi szokásaik mellett vallási hagyományaik is összekötötték és összekötik a mai napig is.

6. Táblázat: Felekezeti hovatartozás

Felekezeti megoszlás	Lélekszám (Százalék)
Római katolikus	96.10%
Unitárius	1.08%
Református	1.03%
Jehova tanúja	0.29%
Ortodox	0.24%
Hetednapi adventista	0.19%
Nem vallott vallásáról	0.78%

Forrás: INSSE adatok alapján saját szerkesztés

A helyi templom nemcsak a falu legfontosabb szakrális tereként, hanem a közösségi életben is kiemelkedő szerepet játszik. Érthető tehát, hogy az Önkormányzat munkája részeként nagy hangsúlyt fektet az egyház képviselőivel való megfelelő együttműködés fenntartására, amelyet folyamatos megbeszélés és ötletelés jellemez. Ami az infrastruktúra fejlesztését illeti, a templom teljes felújítása az Önkormányzat és a katolikus egyház közös prioritása. A korszerűsítés, amelyet a helyi földtulajdonosok egyesülete és Hargita Megye Tanácsa támogatott, jelenleg is folyamatban van. Elkészült a templom új tetőszerkezete, kicserélték a nyílászárókat, korszerűsítették a fűtési rendszert, de a templom aljában lévő nedves környezet még mindig megoldásra vár, és az épület körüli vízelvezetés, valamint a padlóburkolat cseréje is időszerű. Az egyház és az önkormányzat közösen készítette el a temetőhasználati szabályzatot, amely előírja a temető lehetséges méreteit, a keletkező hulladék kezelését, de ajánlásokat fogalmaz meg a hagyományos sírjelek védelmére és a keresztfák felújítására vonatkozóan is. Bár ez a bizonylat többször is elégedetlenséget váltott ki a helyi közösség körében, célja a temető meghitt jellegének és rendezett megjelenésének megőrzése. Ez a rendelet a hagyományos székely temetkezési szokások megőrzésének fontosságára és a vonatkozó értékek védelmére való figyelemfelhívást szolgálja. A keresztfák helyreállításáról már a turisztikai fejezetben is szóltunk. Látható tehát, hogy a kápolnásfaluiak által birtokolt vallási értékeknek és örökségnek a közösségi célokra túlmutató jelentősége lehet a turizmus szempontjából is. Elég a csíksomlyói zarándoklatra utalni ahhoz, hogy érzékeljük a vallási turizmus erős jelenlétét a térségben. A Kápolnásfalut is érintő úgynevezett Mária-út a külföldi turistákat hozza közelebb a szakrális értékek keresőkhöz. Az értékek megőrzése mellett a

temetőkerítés rekonstrukciója elkerülhetetlenül megjelenik az elkövetkező időszak infrastrukturális fejlesztéseinek sorában. Az egyház és a vallás mindennapi életünkben betöltött szerepének erősítése nyilvános programok, rendezvények szervezésével érhető el. Az egyház továbbra is támogatja a templomi énekkar fenntartását, felkarolja a helyi rendezvények szervezését, a zarándokünnep megszervezésével igyekszik lehetővé tenni a helyiek és az elvándorlók közötti kapcsolatok ápolását, valamint igyekszik hozzájárulni a rendszeresen templomba járók cselekvő részvételéhez az egyházközségi tevékenységekben.

6. S.W.O.T elemzés

A település erősségét, gyengeségét, lehetőségét valamint veszélyeit szeretném a következőkben felsorakoztatni az eddigi tudás szerint. Próbálok egy összetett át fogó swot elemzést létrehozni, amely segítségemre lesz a további stratégia megalkotásában.

Térségi szerepkör, természeti és épített környezet, infrastruktúra	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Elhelyezkedés, két fontos város között - Madarasi Hargita Közelsége - Természetes erdő, növénytársulások - Természeti értékek - Jó térségi együttműködés - Jelentős hagyomány őrzés - Fejlett közlekedési infrastruktúra - Saját ivóvíz szolgáltatás - Korszerű szennyvízhálózat 	<ul style="list-style-type: none"> - Turisztikai lehetőségek nincsenek kihasználva sem felismerve - Tájidegen építészstílus terjedése - Székelyépítészet kikopóban - Természeti, táji adottságok fel nem ismerése - Műemlékvédelmi épületek hiánya - Település történetének hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Madarasi Hargita közelsége által adta lehetőségek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> - Biodiverzitás megszűnése - Kisparcelák felszámolása

<ul style="list-style-type: none"> - Természeti és épített környezetből fakadó turisztikai lehetőségek növelése - Székely népi építészet és kultúra tudatos megőrzése és népszerűsítése - Madarasi Hargita természetvédelmi terület, natura 2000 -es terület adta lehetőségek felismerése - Kikapcsolódásra szolgáló erdőparkok létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> - Fiatalok körében eltűnik a hagyományok iránt érzett tisztelet és kíváncsiság - Természeti kincse pusztulása
---	--

Demográfiai adottságok	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - A népesség legnagyobb részét az tevékeny karúak adják - Sok a fiatal család - Erőss a gyerekvállalási vágy - Erős katolikus vallás - Összetartó lakkosság - Lakkosság előregedésétől nem kell tartani - Hagyományőrzés 	<ul style="list-style-type: none"> - A fiatalok többsége külföldön vállal munkát, ez érezhető a hagyományos rendezvények látogatottságán is. - Kevés a munkalehetőség - Kevés egyetemista tér vissza a faluba - Kevesen vállalnak önkéntes munkát - Nincsenek állandó rendezvények, találkozók
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Fiatal és idős korosztályoknak szóló fejlesztések 	<ul style="list-style-type: none"> - Az értelmiségi fiatalok teljes elvándorlása

<ul style="list-style-type: none"> - Hagyományos mesterségek továbbadása, ennek turisztikai lehetőségét kihasználva - Hagyományos közösségi élet fenntartása, megőrzése 	<ul style="list-style-type: none"> - Külföldi munkavállalás nélkül nincs jelentősebb anyagi forrás
---	---

Gazdaság, turizmus	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás történelmi múlt - Fakitermelés és értékelés - Kiskereskedelmi és vendéglátói rész - Erős közbirtokosság, amely községi feladatokat is vállal - Helyi termékek készítése - Turisztikai csomópont kialakítása - Turisztikai központ, tájház 	<ul style="list-style-type: none"> - Kevés munkalehetőség a községen belül - Kevés munkalehetőség a térségben - Nagyüzemek hiánya - Kevés a befektető - Kiskereskedők hiánya - Egyhangú mezőgazdaság, csak krumpli termesztés van jelen - Vágóhidak hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Turisztikai fejlesztések - Programturizmus - Télen, nyáron működtethető turizmus, Madarasi Hargita miatt - Termékértékesítés 	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi tőkehiány - Turisták átlagos időtöltése alacsony - Magas a külföldi munkavállalás - Hagyományos földművelés megszűnése

<ul style="list-style-type: none"> - Gyümölcsstermesztés - Felnőttképzések szervezése 	<ul style="list-style-type: none"> - Természeti értékek pusztítása - Kisgazdaságok eltűnése, a nagygazdák veszik át a helyüket
---	--

Közüntézmények, szociális szervezetek	
Erősségek	Gyengéségek
<ul style="list-style-type: none"> - Korszerű iskola épülete - A megye egyik legnagyobb és legszebb kultúrotthona - Korszerű napközi - Korszerű községház - Új közőségház - Felszerelt könyvtár - Házi orvos, fogorvos, valamint gyógyszerár is megtalálható - Önkéntes tűzoltó szervezet - Kápolnási ifjúági szervezet - Hagyományos rendezvények 	<ul style="list-style-type: none"> - Komolyabb egészségügyi akadályokat a település nem tud ellátni - Sportcsarnok teljes hiánya - Nincs néptáncsoport sem más hagyományokkal foglalkozó társaság - Gyenge a színjátszó társaság - Alacsony költségvetésből dolgoznak a szervezetek
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - Intézményi infrastruktúra bővítése, sportcsarnok - Felnőttképzések szervezése - Pályázati lehetőségek kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> - Forrás hiányok miatt nem jönnek létre új szervezetek, a jelenlegiek is feloszlának - Motiváció hiánya a fiatalok részéről

	<ul style="list-style-type: none"> - Kulturális és hagyományos rendezvények iránti érdeklődés csökkenése
--	---

7. Összegzés

A település adottságait figyelembe véve, mind elhelyezkedés, táji adottságok, természeti kincsek, hagyományok, gazdaság, infrastruktúra demográfia Kápolnásfalu jövő képét a település lakkosai fogják megváltoztatni együttesen a faluvezetéssel. Hiszen rajtuk áll, hogy van-e hajlam változtatni a jelenlegi helyzeten. A hosszú távú stratégiai tervezés kulcselem a jövőre vonatkozóan, melyben felmérésre kerül a település potenciálját, a jelenlegi akadályokat és figyelembe veszi a lakosság véleményét. Szükségük van kreatív, innovatív, hatékony és fenntartható megoldásokra a problémák kezeléséhez. Elemzésem alapján a következőkben összegezném a következtetéseimet-melyeket sikerült levonni.

A település legnagyobb erőssége a demográfiai adatokban mutatkozik meg, egy erős településről beszélhetünk ahol egyenlően megtalálhatóak a gyerekek, fiatalok, középkorúak és idősek is, egy egészséges lakkosság van jelen. A lakosság száma az elmúlt 10-15 évet tekintve – az országos változásokkal, népesség csökkenéssel ellentétben, ha lassuló mértékben is de – folyamatosan nő. A 2022 -es népszámlálási adatok szerint, amely a 2021 dec. állapotokat mérte fel Kápolnásfalu lakkosságát tekintve 2036 főt számoltak. Az öregedési index 2022-re 2012-höz képest 2,29%-al csökkent, tehát ma fiatalabb Kápolnásfalu népessége, mint 10 évvel ezelőtt. Illetve a korfát vizsgálva, az harang alakú ellentétben az európai trendekkel. Az odavándorlási adatokat vizsgálva 2022-re 40%-al csökkent, míg az elvándorlás 70%-al csökkent a 2012-es adatokhoz képest. A halálozások száma 33,33%-al csökkent. Halálozási ráta 1000 lakosra 34,24%-al csökkent, a népsűrűség pedig 1,36%-al növekedett ugyanazon időtávban.

Gazdasági helyzetében megmutatkozik, hogy ez a település gyökereit nézve is védő szerepet töltött be nem pedig gazdasági megfontolásból alakult ki. Gazdasági irányzatnak lehet megnevezni a fakitermelést, fafeldolgozást és kereskedést. Fontos megemlíteni, hogy az elsődleges cél a magas hozzáadott értéket teremteni lenne. Ez alatt azt értem, hogy nem a levágott fát értékesíteni, hanem azt helyileg felhasználni, megmunkálni és előállítani belőle termékeket. Ezzel hozzájárulva a falu gazdasági teljesítményének javításához valamint munkahelyek, vállalatok teremtéséhez, illetve a természeti erőforrás maximális mértékű kihasználásához, annak elherdálása helyett. Emellett az erdőgazdálkodás lehetőséget ad a vadászatra és az erdei gyümölcsök, mint például a gombák és a bogyók begyűjtésére is amit fontos kiemelni. A másik erős irányzat a mezőgazdaság, de a fafeldolgozással szemben sajnos nem korszerű ez a gazdasági ág, annak ellenére, hogy rengeteg mezőgazdasági EU-s forrás erre a területre irányul.

Az egyik fő mezőgazdasági lehetőség a hegyvidéki falvakban a szántóföldi növénytermesztés. Bár a hegyvidéki területeken kevesebb a szántóföldi terület, mint a síkvidékeken, azonban még mindig nagy lehetőségek rejlenek a gabona- és zöldségtermesztésben. Fontos megemlíteni, hogy a területeken az időjárás viszontagságai (pl. a gyakori csapadék) és az ásványi anyagokban szegényebb talaj jellemzői miatt a termesztési technológiáknak és a növényfajtáknak meg kell felelniük az adott körülményeknek. A másik fontos mezőgazdasági lehetőség a falu szempontjából az állattenyésztés. A terület adottságait és a helyi hagyományokat figyelembe véve a marha-, juh-, kecske- és sertéstelepek mellett lehetőség nyílik a baromfitenyésztésre is. Az állattenyésztés lehetőségei különösen a hús- és tejtermelésben rejlenek, amelyekhez a helyi piacokon nagy kereslet mutatkozik, hiszen az EU-s átlaghoz képest magasabb a húsfogyasztás a térségben. A mezőgazdaságon belül a gyógynövény gyűjtésben, és az ehhez kapcsolódó gazdasági tevékenységben is van még kihasználatlan potenciál. Harmadik gazdasági irányzatnak a turizmust lehet megnevezni, aminek még nagyon csekély a kihasználtsága, ahogy az a általam végzett statisztikai adatok elemzése során kiderült, de a lakkosság kezdi felismeri, a lehetőségeket ebben van a legjelentősebb fordulat. Pozitív mindenképpen az irány hiszen az iparág terén a tevékenység művelése dinamikusan fejlődött az utóbbi években. A Covid 19 következménye képpen 2020-ra visszaesett a vendégéjszakák száma 2019-hez képest 70%-al esett vissza. 2021-2022-ben történt egy bizonyos helyreállítás, hiszen 2000 felett volt az eltöltött vendégéjszakák száma, viszont még mindig nem a 2019-es szinttel számolhatunk. A turisták számát tekintve hasonló vendégéjszakákhoz lokális maximumról beszélhetünk. Ha csupán az utóbbi 5 évet vizsgáljuk (2018-2022) lokális maximummal találkozunk 2020-ban, melynek az imént nevesített gazdasági és egészségügyi válság okozott. Annak érdekében viszont, hogy a település kihasználja természeti erőforrásait, kulturális történelmében rejlő lehetőségeit, elengedhetetlen, hogy minél több erőforrást erre a területre csoportosítsanak. Hiszen a hagyományos falusi székely értékek, a természet érintetlensége óriási potenciált rejt magában.

A fejlődéshez szükséges egyik legnagyobb kihívással már megküzdött a közösség illetve folyamatban vannak még fejlesztések, amelyek az infrastruktúrára irányulnak. A falu számos útja nagyon rossz állapotban volt, és a közlekedés nehézségeket okozhat ez a helyiek és a turisták számára is. De ez a probléma megoldódott illetve folyamatosan egyre jobbra válik a falu területén belüli közlekedés. Turisztikai szempontokat figyelembe véve viszont az infrastrukturális problémák megyei illetve országos szinten jelentkeznek, amikhez a falunak nincs ráhatása, de érintett az ügyben. Nagyon fontos a külföldi turisták bevonása szempontjából, hogy javuljon az ország megítélése illetve az országon különös képpen

Kápolnásfaluban is az igénybe vehető szolgáltatások palettája, annak minősége szélesedjen és javuljon, hogy versenyképes lehessen. Valamint a lakosság képzett legyen a megfelelő területeken, szakmailag illetve az idegen nyelvek, világnyelv ismeretében.

A településemen foglalkoztatottak száma 11,6%-al nőtt 2021-re 2012-höz képest. Ennek a magyarázatául feltehetően a vállalkozások számának növekedése áll. Viszont így is nagyon alacsony hiszen minden 100 lakosból csupán 6 dolgozik a településen. A falu továbbá küzd a munkanélküliség problémájával, 2020-ban 66 regisztrált munkanélkülit számlált, a Covid-19 következtében, 2021-re ez lecsökkent 23-ra tehát kevesebb mint felére. Különösen a fiatalok körében, fontos erről a témáról beszélni hiszen az elvándorlás komoly problémákat okozhat egy település életében. Napjainkban pedig egyre jellemzőbb a falu lakossága esetében a külföldi szezonális munkavégzés. Ezen a téren is a turizmus fejlesztés egy megoldást nyújthat hiszen komoly humán erőforrás igényű ágazat, de a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás fejlesztés is fontos irány, ahogy ezt már említettem.

Kápolnásfalu a következő években fő feladatai közé fog tartozni a helyi gazdaság erősítése, felnőttképzések szervezése, amelyek által hagyományos mesterségeket tanulhatnak meg a lakosok, valamint olyan képzések tartása, amelyek túlmenően szakmát adnak a fiatalok kezébe, pék vagy mészáros. Nagy hangsúlyt kell fektetni a turizmus fellendítésére, mert gazdasági szempontból ebben van a legnagyobb lehetőség. Fel kell ismerni elhelyezkedésében rejlő lehetőséget és ezt ki kell aknázni.

Hiszen az egyik legnagyobb erőssége Kápolnásfalunak a természeti szépségekben rejlik. A turizmusra építve a falu meg tudja mutatni az itt élők vendégszeretetét és az autentikus kultúrát. Az itt élő embereknek még fontos a hagyományaikat és kultúráját is megőrzik, amely vonzó lehet a turisták számára. A falu továbbá nagyon aktív közösséggel rendelkezik, akiknek még fontosak a közösségi érdekek nem csupán individumként gondolkodnak és képesek és hajlandóak együtt dolgozni a közösségük javára.

Kápolnásfalu vezetésében, ujjításaiban, irányzataiban egy családcentrikus község ahol szeretnek az emberek élni.

Bibliográfia

Bálint M. (2007). Örökségünk 2007/2. Kápolnásfalu és tájháza. Székelyudvarhely: Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont

Csima P. (2008): Tájvédelmi szabályozás a településrendezési tervekben. pp. 401–408. In. Csorba P.–Fazekas I.(szerk.): Tájkutató – tájökológia. Meridián Kiadó. Debrecen.

Orbán B. (1868): A székelyföld leírása, Pest

Mihály J. (2010): Gyalogosan a két Homoród mentén, Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont

Balázs I. (1996): Kápolnásfalu monográfiája, Alutus kiadó, Csíkszereda

Hermann G. M. (1999): Az udvarhelyszéki Havasalja kiváltságos települései: a két Oláhfalv és Zetelaka, megjelent az Emlékkönyv Imreh István születésének nyolcvanadik évfordulójára, Erdélyi-Múzeum Egyesület, Kolozsvár

Kovács Cs. – Koszti E. (2005). Kápolnásfalu településföldrajza, Kolozsvár

Vofkori, L. (1998). Székelyföld útikönyve I-II. Budapest, Cartographia Kft

RegioConsult (2015): Kápolnásfalu Község Fenntartható Fejlesztési Stratégiája 2015-2020, letöltés helye: [Kápolnásfalu Község Fenntartható Fejlesztési Stratégiája \(kapolnasfalu.ro\)](http://kapolnasfalu.ro), letöltés ideje: 2023.01.01.

Internetes források:

<https://hargitanepe.ro/mi-hull-ki-mi-marad-meg-az-ido-rostajan-kapolnasfaluban-mi-tart-meg>, letöltés ideje: 2023.02.01.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%A1poln%C3%A1sfalu>, letöltés ideje: 2023.01.17.

<https://muvelodes.net/hetkoznapi-hoseink/tanito-varronenik-a-hargitan>, letöltés ideje: 2023.04.27.

<http://www.kapolnasfalu.ro/>, letöltés ideje: 2023.01.27

<https://www.recensamantromania.ro/rpl-2011/rezultate-2011/>, letöltés ideje: 2023.01.22.

<http://nepszamlalas.adatbank.ro/?pg=telepuleslista&megye=2>, letöltés ideje: 2023.01.20.

https://szekelyhon.ro/aktualis/magyar-fejlesztesu-sportpalya-kapolnasfaluban?fbclid=IwAR1wYzCWxhYSXewBWzvxPSrmFG0gFZspuWp5MP_PpU2bTwX54lngLhQIM2I, letöltés ideje: 2023.01.18.

Meghatározó jelentőségű esemény a község életében: Ünnepezt Kápolnásfalu közössége • Hargita Népe (hargitanepe.ro), letöltés ideje: 2023.01.20.

<https://www.3szek.ro/load/cikk/140922/mi-hull-ki-mi-marad-meg-az-ido-rostajan-kapolnasfaluban-mi-tart-meg-banja-e-a-szekely-17/2> , letöltés ideje: 2023.01.20.

Ábrajegyzék

1. Ábra: A népesség számának alakulása a településen 2010-2022, fő	13
2. Ábra: Népsűrűség (fő/km ²).....	14
3. Ábra: Az öregedési index alakulása a településen 2012-2022,%.....	16
4. Ábra: A település korfája 2022-ben, fő.....	17
5. Ábra: Vándorlási egyenleg alakulása a településen 2012-2022.....	19
6. Ábra: Halálozási, születési egyenleg alakulása a településen 2012-2022	20
7. Ábra: Az állás keresők számának alakulása a településen 2012-2022.....	20
8. Ábra: A 100 lakosra jutó állás keresők számának alakulása a településen 2012-2022.....	21
9. Ábra: Turistaszállás kapacitás	22

Táblázatjegyzék

1. Táblázat: A településre vonatkozó demográfiai jellemzők alakulása I.....	14
2. Táblázat: A településre vonatkozó demográfiai jellemzők alakulása II.....	16
3. Táblázat: A településre vonatkozó demográfiai jellemzők alakulása III.....	18
4. Táblázat: A településre vonatkozó foglalkoztatási jellemzők alakulása IV.....	20
5. Táblázat: Turizmus mutatószámok	22
6. Táblázat: Felekezeti hovatartozás.....	28

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Bálint Anna
A Hallgató Neptun kódja: AGA5HL
A dolgozat címe: Kápolnásfalu helyzetelemzése
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év.május hó 1 nap

Hallgató aláírása

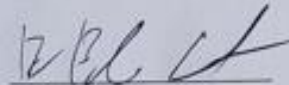
**KONZULTÁCIÓS
NYILATKOZAT**

A Bálint Anna AGA5HL konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen   nem

Kelt: 2023 év május hó 1 nap

Belső konzulens